

OSNOVNI KRITERIJI PASMINSKIH OBILJEŽJA ZA SIMENTAL- -FLECKVIEH GOVEDO U SVJETSKIM OKVIRIMA

Posljednjih godina simentalско govedo iz evropskih zemalja širi se u mnoge prekomorske zemlje. Time stvara oštru pasminsku konkurenciju, što je ujedno i opća pojava u govedarskoj proizvodnji danas u svijetu. Tehnika razmnožavanja putem umjetnog osjemenjivanja i moderni uzgojni programi omogućavaju takvo rivalstvo i stavljaju u kušnju proizvodne sposobnosti svake pasmine.

Prema dosadašnjim rezultatima i informacijama, simentalac dobiva bitku u dominantnoj ulozi proizvodnje goveđeg mesa. U zemljama gdje nije naglašena proizvodnja mlijeka putem specijaliziranih mliječnih pasmina goveda, simentalac kao govedo dvojnih proizvodnih svojstava, ima značajnu ulogu i u proizvodnji mlijeka.

Da je simentalac danas govedo svijeta (uzgajaju ga zemlje na svim kontinentima osim Azije), svjedoči i formirana Svjetska federacija uzgajача simentalca (The World Simmental Federation) 1974. u Zagrebu.

Ova Federacija, čiji je i naša zemlja član, putem svojih stručnih tijela razmatra niz stručnih i tehničkih problema u vezi širenja i razvoja ove pasmine.

Držimo da je korisno informirati naše stočare o jednom takvom poslu najnovijeg datuma. Radi se o standardima odnosno kriterijima za simentalско govedo u svjetskim okvirima. Korist vidimo u slijedećem pogledu:

1. U našem govedarstvu simentalac je najznačajnije govedo.
2. Dalja gojidbena izgradnja populacije simentalca odvija se prema modelima suvremenih uzgojnih programa.
3. Osnovna obilježja pasmine koja definiraju njen standard uvijek treba imati u vidu. To je posebno značajno u današnjem vremenu kada je šarenilo pasmina i tipova veliko.
4. Dobro poznavanje kvantitativnih i kvalitativnih svojstava pasmine jednako je važno i kada se bavimo uzgojem »u čistoj krvi« i kada stvaramo novu — sintetičku populaciju.
5. Trebamo poznavati stručna gledanja i preokupacije stočara u drugim zemljama, kako bismo bolje i sigurnije radili u svojoj zemlji. Uostalom, svaka provedba uzgojnog programa pretpostavlja suradnju i razmjenu s vodećim uzgojima u drugim zemljama.
6. Konačno, naša zemlja je članica Svjetske federacije i stručni dogovori u okviru Federacije obavezuju i nas na njihovu primjenu u našoj praksi.

Na inicijativu World Simmental Federation izrađeni su standardi eksterijernih i proizvodnih obilježja za Simmental Fleckvieh (takav je službeni svjetski naziv) goveda prema Federaciji uzgajaa goveda južne Njemačke (Cattle Breeders' Federation of Southern Germany).

Ovi standardi bit će i formalno prihvaćeni na slijedećoj konferenciji Svjetske federacije (Calgary, 1978).

Standardi i kriteriji koje ćemo ovom prilikom prikazati odnose se na dva značajna područja:

- a) Opis Simmental — Fleckvieh goveda
- b) Zahtjevi na pedigree prilikom međunarodne zamjene.

A) OPIS SIMMENTAL — FLECKVIEH GOVEDA

I. Boja (osnovna boja)

Osnovna boja Simmental — Fleckvieh goveda je svjetložuta do tamnožuta, crvena do tamnocrvena i crvenosmeđa. Dijelovi tijela, koji nisu obojeni su bijeli. Crna i siva boja nisu u skladu s pasminskim standardom.

II. Rasprostranjenost boje na tijelu

Rasprostranjenost boje može biti:

- a) Pokrivena, najveći dio tijela je osnovne boje.
- b) šarena, osnovna boja je dominirajuća, ali ima, specijalno iza lopatica i na bokovima, bijele površine i pruge.
- c) Pjegasta, većinom bijela s malim pjegama (mrljama) osnovne boje.
- d) Točkasta, brojne male nepravilne točke osnovne boje s nejasnim rubovima.

Donja strana prsa i trbuh su općenito potpuno bijeli. Potpuna pokrivenost bojom nije u skladu s pasminskim standardom.

III. Boja glave

Glava je bijela. Može biti pjega ili krugova osnovne boje oko očiju i pjega na donjoj čeljusti i obrazima također i to na jednoj ili obje strane. Gubica je žuta do ružičasta i može imati malo sivosmeđe pigmentirane mrlje. Glava, koja je većinom obojena i crna gubica nisu u skladu s pasminskim standardom.

IV. Boja stopala — papaka, nogu i repa

Stopala i noge su najmanje do skočnog zgloba odnosno karpalnog zgloba potpuno ili djelomično bijeli. Papci su žuti do sivosmeđi. Rep (kita) je bijel do bijeložut.

Nije u skladu sa standardom pasmine ako je dio ispod skočnog zgloba odnosno karpalnog zgloba potpuno obojen.

V. Tip

Simmental — Fleckvieh govedo je dvojnih proizvodnih svojstava, s dobrim značajkama za obje, mlijeko i meso. Varijacije tipa dolaze od kombiniranog tipa s naglaskom na mlječnost ili na tovnost.

- a) prosječna težina tijela:
uzrasli bik	1100 — 1200 kg
uzrasla krava	600 — 700 kg
- b) prosječna visina u grebenu:
uzrasli bik	145 — 150 cm
uzrasla krava	135 — 140 cm
- c) prosječna proizvodnja:
krava s naglaskom na mlijeko	4500 — 5500 kg
	4% masti
krava u proizvodnji mesa (suckler cow)	2000 — 3000 kg
- d) dnevni prirast:
za bikove iznad 600 kg tovljene krmom s farme	1150 — 1250 kg

(Ove performance su realizirane u proizvodnim uvjetima južne Njemačke).

VI. Dijelovi tijela

Koža — srednje debela do debela i gipka

Dlaka — kratka, čvrsta i sjajna

Glava — plemenita s izražajnim spolnim obilježjem. Ona je srednje duga, srednje široka s blagim udubljenjem između očiju.

Nos i gubica široki. Sjekutići pristaju točno prema žvakačoj površini (ploči).

Vrat čvrst, srednje dug s pravilnim mostom (prelazom) prema glavi i prsima.

Greben širok, dobro zaobljen i mišičav.

Lopaticice duge, blago koso položene, mišićave i čvrsto vezane za tijelo. Slabo povezane i prejako mišićave lopaticice nisu poželjne.

Prsa duga, široka i duboka.

Rebra široka s okruglim lukom.

Leđa duga, široka i čvrsta.

Križa široka s dobrom mišićnom vezom.

Trbuh prostran s relativno dubokim slabinama.

Zdjelica duga i široka. Položaj zdjelice je blago, spuštajući prema natrijagu i postrance.

Rep srednje čvrsto razvijen.

Bedro mišićavo iznutra i izvana.

Stopala i noge široke i suhe i relativno tvrde sa čvrstom tetivom skočnog zgloba.

Putište relativno kratko i čvrsto.

Papci relativno čvrsti, jedan uz drugog smješteni.

Vime smješteno do trbuha i dobro produženo prema naprijed i nazad.

VII. Obilježja za izlučenje

Položaj zubi kos, prekrižen, nepravilan.
Abnormalni smještaj zubi.
Ulegnuta leđa.
Riblja leđa.
Crni papci.
Deformirani spolni organi.
Potpuno bijele životinje.
Potpuno obojena glava.
Ravni skočni zglobovi.
Loše hodanje i položaj.

B) ZAHTJEVI NA PEDIGREE KOD IZVOZA RASPLODNIH SIMENTALSKIH GOVEDA

Skupština Svjetske simentalске federacije (The Council of the World Simmental Federation) utvrdila je (Salzburg, 1977) uvjete koje mora ispunjavati rasplodno simentalско govedo kad se izvozi u drugu zemlju, članicu Svjetske federacije. Osnovni zahtjevi mogu se sažeti u slijedećem:

1. Životinje moraju biti označene brojem koji se može uvijek lako pročitati i koji je upisan u pedigreeu (ušna marka ili tetovir).
2. Tri generacije dokazane pedigreeom, što podrazumijeva identifikaciju roditelja, djedova i baka i pradjedova i prabaka.
3. Samo životinje s najmanje 15/16 Simmental-Fleckvieh krvi smatraju se čistokrvnim. Stvarni postotak krvi iznad 15/16 i tri ascedentne generacije moraju biti naznačene na pedigreeu.

Na primjer:

	Roditelji	Djedovi i bake	Pradjedovi i prabake
		S	S S
15/16 =	S	15/16	S 7/8
		S	S S
	7/8	3/4	S 1/2

S = Simental — Fleckvieh

4. Zahtjevi 1 — 3 su važeći za oba spola. Za muške životinje i ženske donatore za transplantaciju jaja potomstvo mora biti ispitano testom krvnih grupa. To znači da sama životinja i roditelji moraju biti tipizirani s obzirom na krvne grupe.

(Literatura je kod autora)